

SCRILE DILEI.

În Braşov, ca și în celelalte orașe dela noi, a fost serbată ziua născerii *Maiestății Sale* cu „Te-Deum“-urile și paradele militare obicnuite. O deosebită pompă s'a desfășurat de rându-lă acesta în Austria și mai ales în Ischl, unde se află curtea, și în Viena, deoarece anul acesta este alți patrudecilea dela suirea pe tron a împăratului și se facu deja pregătiri pentru serbarea jubileului.

**

După informațiunile ce le avem, sediul ambilor arbitri pentru demarcarea frontierelor între Austro-Ungaria și România s'a mutat pe un timp nedeterminat dela Sibiu la Braşov. Comisarul român d-lu general Pencovic a și sositu deja în Braşov, de unde făcu astăzi, Marți, o excursiune la Bran spre a rezolva chestiunea remasă deschisă în privința neînțelegerilor ivite la punctul numitu la „Cruce“. Odată cu d. generalu Pencovic a sositu aici, în trecerea sa spre București, și d-lu Locot.-Colonelul Groza, care face parte din comisia de delimitare.

**

Archiducele Albrecht, care se află în Galizia cu scopu de-a inspecta trupele de-acolo, se va reintorče la 27 l. c. în Viena de unde va pleca erăși la 2 Septembrie cu împăratulu la manevrele din Pitec în Boemia.

**

Serbările reuniunilor săsesci, ce s'au ținutu în anul acesta în Sebeș, precum se anunță, au fostu foarte bine cercetate și-a domnit în decursulu lor multă animație. Reuniunea ardelenă evanghelică „Gustav Adolf“ și-a ținutu cu această ocaziune a 23-a adunare generală anuală. Ea a fost presidată de episcopulu Teutsch. Erau de față 47 membri votanți din toate părțile. În 12 l. c. s'a deschis totu acolo espozitia de melte economice, apoi cea de produse și de vite. Între cei ce au primitu diplome de recunoștință pentru vitele cornute expuse se află și unu Român, Demetriu Popu, din Alba-Iulia. În 13 l. c. s'a ținutu adunarea reuniunii de agricultură, er în aceeași zi d. a. au ținutu ședința reuniunilor rurale de păstrare și împrumutu sub președința d-lui Dr. Wollf. S'era la 8 ore a fostu producțiunea corurilor.

**

Regina României Elisabeta a plecatu în 18 l. c. la Oderberg spre a visita pe mamă-sa. Aici va veni și regele Carol dela Graefenberg și la 27 Aug. s. n. suveranii se voru reintorče împreună în țară.

**

Părechea regală portugeză, regele

Ludovic și regina Maria Pia, precum și prințul Alfonso de Portugalu se află de câteva zile în Viena unde pentru prima oră suntu oșpeții împăratului. Ei au fostu primiți cu toate onorurile regale.

**

Se dice, că împăratulu Wilhelm cătră finea lunei lui Septemvre va merge la curtea imperială din Viena. Nu se scie încă cu siguranță, dacă împăratulu va fi însoțitu și de Bismark; se asigură însă, că în săptămânile viitoare comitele Kalnoky se va întâlni erăși cu cancelarul Bismark în Friedrichsruhe.

Școala civilă de fete din Sibiu

susținută de Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român.

Apropiindu-se începerea anului școlastic 1888/9, subsemnata direcțiune își permite a atrage atențiunea Onorabilului publicu român asupra acestei școle, care pentru Românii din întregu imperiulu austro-ungar este unica școlă cu menirea de a da sexului femeescu o cultură mai înaltă și mai alasă și carea prin escelenta sa organizațiune internă și externă, deși funcționează abia numai de doi ani, a isbitu a întruni în sinulu ei eleve din toate părțile locuite de Români și anume nu numai din Ungaria și din părțile transilvane, der chiar și din Bucovina și din România.

În școala acesta se primescu eleve, cari au eșitu cu succesu bunu din a patra clasă primară, seu cari, supunându-se unui examen, potu dovedi, că posedu pregătirea necesară pentru școlile civile. Ea are patru clase cari formază patru cursuri anuale de învățământ și pe deasupra încă unu cursu complementaru, menitu de-a profunza și completa învățământulu din cele patru clase și mai ales a da aceluia o mai pronunțată direcțiune spre ocupațiunile practice, ce le așteptă pe eleve în viață. Învățământulu din obiectele mai importante se prevede în toate clasele de profesori cu calificațiune academică.

Dotată astfel cu puteri didactice de o calificațiune științifică și pedagogică mai înaltă, școala civilă a Asociațiunii a doveditu deja prin examenele, ce s'au făcutu în ea, că e pe cale a se ridica la înălțimea institutelor de aceeași categoria din țările cele mai înaintate. Cu școala este împreunatu și unu internatu (pensionatu), întocmitu după toate cerințele pedagogice și igienice. Scurtu, institutul se presintă, grația sacrificiilor Asociațiunii și îngrijirii comitetului, sub a cărui egidă funcționează astfel, ca elu să potă corăspunde din toate punctele de vedere înaltei sale misiuni.

Didactulu (taxa pentru învățământu) ce trebuie să plătescă o elevă pe an este 20 fl. Eră taxa anuală pentru întreținere, îngrijire și instrucțiunea privată în internatu este 200 fl. necomputându-se aci timpul ferilor de veră, pentru care, dacă o elevă ar voi alți pe trece în internatu, trebuie să plătescă 40 fl. Elevele, cari voru să învețe și limba francesă, au să mai plătescă o taxă de câte 1 fl. pe lună. De asemenea au să plătescă taxa deosebită și cele ce voru să învețe la pianu, și anume o elevă luându două ore pe săptămână plătesce 9 fl. la lună, eră dacă se însoțescu două, una plătesce 6 fl. pe același timp.

Elevele, cari voru să fie în internatu, au să aducă cu sine: unu tolu pe saltea, unu covorașu la patu, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă, 4 ciarciafiri (lepedee), 6 ștergare, 6 servetele, cuțitu, furculiță, lingură, linguriță, cari toate rămân proprietatea lor. Afară de acestea făcare elevă trebuie să aibă schimburi (albituri) câte o jumătate duzină, ciorapi și batiste câte o duzină, și încălțăminte necesară. Elevele din internatu voru ave să și procure și o uniformă, carea însă pe câtu e de cu gustu, pe atâtu e și de ieftină. Alte toalete, ce părinții voru dori să facă elevelor, încă se pot face prin mijlocirea direcțiunii cu prețuri foarte moderate.

Insinuările pentru primirea în internatu au să se facă cu câte-va zile înainte de 20 Aug. (1 Sept.), eră înscrierile voru urma a se face începându din 1-a până în 5 Septemvre c. n. în institutu în cancelaria direcțiunii (Sibiu, strada morii Nr. 8) dela orele 8—12 înainte de amădu și dela 3—5 după amădu.

Aducându aceste la cunoștința onorabilului publicu român, subsemnata direcțiune nu pôte a nu da expresiune viuei sale dorințe de-a vedé câtu mai multe Româncețe întrunite în școala Asociațiunii pentru a participa la salutara ei influință culturală!

Sibiu, 7/19 Augustu 1888.

Direcțiunea școlii.

Coroșpondența „Gazetei Transilvaniei“ Din Sălagiu.

Despre frumoșă serbătore națională, ce au avut Românii din Sălagiu cu ocaziunea adunării generale a Despăr. XI alu Asociațiunii, împreunată cu adunarea Reuniunii femeilor române, ținută la 6 Augustu n. c. în comuna Dominu, amu mai primitu încă o coroșpondență, din partea d-lui V. Vaida, în care, pe lângă cele memorate în numărulu de er, ne spune, că pregătirile ce s'au fă-

cutu pentru ziua acesta, mai ales din partea poporului, au fostu extraordinare. Casele țeranilor vărute din nou, ferestrelle vâpsite cu galben și roșu, păreții în lăntu erau împodobiti cu ștergare frumoșe și bliduri vâpsite, paturile așternute frumosu cu covor împenat, umplute cu perini pline de înbrodituri; pe grindă era pusu unu șir de busuocu și tămăiță: așa și împodobescu țeranii români din Sălagiu casele lor în zile de serbătore.

Școala din Dominu e foarte frumoșă; la înființarea ei a contributu foarte multu d-lu proprietaru Ioanu Popu. Premiile ce s'au împărțitu în adunarea generală de estu anu a despărțământulu au avut o valore de 300 fl. S'a luatu hotărira ca în viitoru adunările să se țină numai în comune, adecă în mijloculu poporului. D-lu corespondent ar dori, ca aceste adunări să fiă împreunate în viitoru cu prelegeri publice.

Fățu cu Reuniunea femeilor române se arată mare interesu din partea Românilor sălagiani. Pretutindenea se facu mari colecte pentru crescerea fondului. Comitetulu a distributu nisce cole de colectare dintre cari unele încă nu i s'a înapoiatu, din cele înapoiate însă fondulu Reuniunii s'a sporitu cu 800 fl. S'a hotărțitu ca la 1 Septemvre st. r. Reuniunea să și deschidă școala proiectată de fete în Șimleu-Silvaniei. Concertulu a avut unu succesu peste așteptare bunu.

O excursiune la Poiana-Sărată.

Estragemu dintr'o corespondență dela Slănicu a diarului „Galații“ următorele pasage privitoare la Poiana-Sărată:

Er am făcutu o excursiune la Poiana Sărată, satu românescu pe teritoriulu Transilvaniei, situatu pe țermulu dreptu alu Oituzului, distanță de 2½ ore dela Slănicu.

Poiana Sărată este locul sântu de peregrinagu pentru visitorii Slănicului, nu dór că satulu ar fi unu locu sântu, seu locuitorii lui aru fi mai sânti ca alți omeni, nu, ci pentru că în fruntea aceste frumoșe comune de vr'o 240 de case toate de bârne și piétră, acoperite cu șindrile, se află unu bărbatu excepționalu cunoscutu de aprupe toți bărbații din România de ceva valore pe terenulu politicu și culturalu sub numele de Popa Ionuță.

Acestu venerabilu bătrân are o forță magnetică: Cine a avutu fericirea a petrece o oră în casa lui, rămâne fermecat.

Iată-mé și pe mine în acestu momentu răpitu și transportatu lângă venerabilulu și veselulu septuagenaru. Așa

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

Despre grădinele de copii.

Conferință ținută la ateneulu din Craiova.
(Urmare.)

Însé Fröbel era ursitu, ca nicu în această încercare să nu reușescu după dorința sa. Peste patru ani fu silitu a închide institutul din cauza lipsei de mijloce. Atuncu Fröbel, însoțitu de amiculu seu Middendorf, întreprinse o călătoria prin mai multe orașe mari ale Germaniei și făcu o zelosă propagandă a ideilor sale prin conferințe ținute în deosebite locuri. Urmarea fu înființarea mai multor grădini de copii.

După acestu apostolat, Fröbel încercă din nou punerea în practică a teoriei sale. La 1849, după ce în congresulu institutorilor ținutu în Rudolstadt, în 1848, și urditu de însuși Fröbel cu scopu de a și predica și răspândi evanghelia sa pedagogică; după ce, dicu, avu durerea de-a se vedé desaprobatu și după ce se vedu părăsitu de mai toți elevii și amicii sei, neobositulu apostolu se aședă la Liebenstein, în ducatul Saxen-Meiningen, unde încep unu nou

cursu pentru gregătirea „grădinăreselor de copii“, punend ideile sale în practică cu micii copilași dimprejur.

Aci Fröbel avu fericirea să fiă cunoscutu de cătră baronesa de Marenholz și prin ea de renumitul pedagogu Diesterweg. D-na de Marenholz-Brulow se afla la băile dela Liebenstein, și audia vorbindu-se de unu „bătrân nebunu“, care făcea să joce copii țeraniloru din apropiere. Fröbel era atuncu de 68 de ani. Baronesa întelnind într'o zi la preumblare pe acestu „bătrân nebunu“, vorbi cu elu și rămase uimită de conversarea lui; ilu visită la casa de țară unde era stabilitu, și de atuncu d-na de Marenholz se făcu cea mai zelosă elevă și propagatore a doctrinei fröbeliane. Prin scrieri, prin conferințe, prin diare, prin cuvânt și faptă, ea a răspândit o pe urmă, nu numai în totă Europa, ci și în America.

Totu atuncu se gășia la Liebenstein și Diesterweg directorulu școlii normale din Berlin. D-na de Marenholz îi vorbi de Fröbel și stăru să i-lu facă cunoscut personalu. Diesterweg avea o falsă idee de Fröbel; elu și-lu închipuia ca pe un

felu de șarlatan, și numai cu orecare dificultate primi să-i viziteze institutul.

„Când ajunserăm, — dice d-na de Marenholz, — Fröbel își începuse lecțiunea și era atâtu de preocupatu de obiectulu ce predă, încatu în inferbințela propunerii sale nu ne observă, când intrarăm în sală. Diesterweg ascultă la începutu cu unu ușoru suris de ironia cuvintele lui Fröbel; der puțin câte puțin această espresione dispăru, făcend locu espresionei celu mai viu interesu, și la urmă unei emoțiuni care se traduse în lacrimi. Diesterweg era cuceritu. Mișcătore simplitate și vorbele de apostolu inspiratu ale acestui bătrân, care nu trăia decâtu pentru o idee, atinșera inima vestitului pedagogu, care nu se mișca lesne de ori ce lucru; și de atuncu Diesterweg, deși nu aproba toate amănuntele metodulu lui Fröbel, deveni și elu unu convinsu și unu energeticu sprijinitor alu sistemii fröbeliane în ideile ei fundamentale.“

Suferințele, ce e dreptu, nu părășira pe Fröbel până la mórtea sa; însă elu muri convinsu de triumfulu ideii, careia și-a consacratu viață. Deși minis-

terulu prusianu la 1851 opri înființarea grădinelor de copii în regatul Prusiei prin unu decretu, care de abia la 1860, adecă optu ani după mórtea lui Fröbel, a fostu retrasu; ele se răspândira cu repejune, și astăzi se află grădini de copii nu numai în totă Germania, ci în Austria, Rusia, Danemarca, Italia, Spania, până și în Turcia, în Constantinopolu. Literatura acestei doctrine pedagogice este deja foarte bogată; și afară de cărțile de acestu felu, mai multe jurnale în Germania, Franca, Italia, Anglia și aiurea, aduc unu mare serviciu educațiunii micilor copii.

**

Grădinele de copii, — numite mai înainte în Franca „salles d'asile“, er dela organizașarea școlilor prin noua lege în anii trecuți, numite „ecolles maternelles“; în Belgia „ecolles gardiennes“, în Italia „asili“ seu „scuole infantine“, — trebuescu deosebite de școlile pregătitoare pentru cursulu primaru, numite acum în Franca „ecolles infantines“ câtu și de institutele de pază numite „creches“, și de salele de asilu, cum erau organizașate la începutu.

e omul: Se simte fără voia lui atrast de unele persoane, pe când alții — și aceștia sunt cei mai mulți — cu toată simțta ce-și dau, de a câștiga afecțiunea confrăților lor, sunt respingători....

Ca să ajungem la Poiana Sărată, trebuia să plecăm din Slănicul călare, căci drumul e greu pe jos, și de traversă nici vorbă nu poate fi.

Astfel eu și tovarășii mei am percurt călare drumul pe Slănicul în sus departe de pichetul român și austriac, departe de noua graniță pe care ni s'a restituit un întreg munte de-a stânga Slănicului, fixându-se ca graniță păreul caprelor. De-a dreapta Slănicului teritoriul României mai numără câțiva kilometri înainte.

După ce am mers astfel mai bine de 40 minute am trecut Slănicul și am început a ne urca pe muntele numit „Muntele la pichet” acoperit de o pădure seculară de brași și fagi.

Urcarea și scoborirea muntelui e grea, der din cele mai frumoase. Căi mergeau singuri, înholbam ochii când în dreapta, când în stânga admirându frumetea copacilor, cari sunt de o înălțime colosală și de un aspect măreț.

La fi-care moment era ceva nou de vădit. Ceea ce m'a surprins în deosebi a fost, că fagi, cari de obicei cresc groși, crenguroși și de o înălțime puțin considerabilă, aci rivalisau cu brași: fagi erau totu așa de drepti și înalți ca cei mai frumoși brași.

Curios, foarte curios fenomen. Nisec copaci fără simț au căutat să se ridice și nobilizeze, imitându pe confrății lor brași, cari totdeauna au escelat prin statura lor frumoasă!

Omul nu e așa. Deosebi în societatea noastră omii nu caută a imita pe cei mai capabili și mai morali decât ei — a se ridica la nivelul lor moral și intelectual, nu; din contră, ei caută a țiri pe aceștia în mocirla ignoranței, a imoralității și a sentimentelor brute, în care se află ei....

Sus pe vârful muntelui este un pichet românesc și mai jos de el noua graniță. Această liniă merge spre sud până în vale în părau, de aici păreul e graniță până unde se varsă în Oituz.

Aci e și Poiana Sărată sub pôlele colosalului munte, peste care am trecut.... Aci e și Popa Ioniță Bălo, tulpina întinsei familii Baloescu din România, der popa nu-i popă; părintele Ioniță e protopop, are brău roșiu. O brași s'impresurați de o barbă mare, albă, rivalisază însă cu brăul. Figura acestui eminent bărbat e clasică în adevăratul înțeles al cuvântului.

Casa lui ospitalieră a fost vizitată

apropo de toți bărbații mari ai țării. Aici veți pe lângă tablourile naționale decă de portrete, cu cari părintele Ioniță a fost onorat de către marii bărbați în semn de înaltă stimă și afecțiune.

Veselul și spiritualul protopopu ne-a primit cu o extremă bucurie și ne-a ospetat, cum numai o inimă românească ofilită în nevoile nemului său o poate face. Der prânzul, ori-cât de bun a fost el, a fost nimic pe lângă hrana sufletescă, cu care ne-a nutrit sufletul și inima inteligentă și spirituală bătrân.... Cine merge la Poiana Sărată, e răsplătit pe deplin pentru ostenele făcute, decă a avut fericirea a petrece o oră cu părintele Ioniță. Nici eu, nici alții, n'am mers la Poiana Sărată, ca să vedem frumoasele case țărănești, am mers să vedem pe părintele Ioniță.

Când părintele Ioniță nu va mai fi, Poiana-Sărată va fi un sat — uitat!

Comerțul României cu Austro-Ungaria în 1886.

II.*

Acum câțiva ani, România făcea un însemnat comerț de vite cu Austro-Ungaria. Anual esportam pentru această țară animale vii în valoare de aproape 15 milioane; comerțul de porci cu deosebire intra cu o țifă foarte însemnată în această sumă; și producătorii români ca și proprietarii și arendașii de păduri, în care se hrăneau rimători, realisau beneficii frumoase. De pe la 1882 în cōce însă, Austro-Ungaria, și mai cu seamă Ungaria, au început a face tot felul de șicane esportatorilor români cari, încetul cu încetul, au trebuit să renunțe și la esportățiune și la cultura vitelor. De și eram legați printr-o convenție de comerț, care asigura libera intrare în Ungaria a vitelor române, guvernul acestei puteri inventând existența epizotei în țară se găsea tot-d'aua în dreptul d'a ne închide granițele, aci în mod absolut și pe față, aci indirect prin impunerea, la intrare a unor condițiuni absurde și ridicole.

În anul 1883 încă mai exportam în Austro-Ungaria vite pentru suma de 10.315.085 lei; la anul 1884 însă, acest esport a căzut la 6.368.853; la 1885 țifra esportățiunilor ajunsese la 2.987.428 pentru vite. Aplicarea măsurilor represive din partea Austro-Ungariei, ca răspuns la tariful nostru autonom, n'a mai avut a produce nici un efect, valoarea esportățiunilor în vite fiind deja redusă la minimumul posibil prin șicanele practice mai dinainte de ve-

*) A se vedea Nr. 170 al „Gaz. Trans.” din anul curent.

cinii noștri. În anul 1886 aceste esportățiuni au fost în adevăr de 3.129.123, adică mai mult ceva de cât în 1885.

O scădere mai simțitoare decât aceasta nici că se putea.

Și însă ce e mai de regretat e, că în această ramură de producțiune debușeul ce ne oferea până acum Austro-Ungaria n'a putut fi înlocuit cu nici o altă țară în aceleași proporțiuni.

Italia e singura țară pentru care silințele făcute în ultimii ani de esportatorii de vite au avut oarecare succes. Pentru această țară nu esportam în adevăr în 1883 nici o vită; în 1884 s'a făcut prima încercare și s'a esportat pentru 1600 lei; la 1885 esportul a atins 642.300 și la 1886 s'a urcat la 1.939.063 lei.

Resultă decă, că aplicarea tarifului autonom față cu Austro-Ungaria și măsurile represive ale acesteia, n'a făcut nici un rău comerțului de vite român, acest comerț fiind deja ucis înainte de 1886 prin șicanele Ungariei.

Un alt doilea articol, în care constatăm însemnata scădere la esportul român în Austro-Ungaria, sunt produsele făinoase și derivatele lor. În 1886 esportul acestor materii pentru Austro-Ungaria se cifra cu 46.333.06 lei; la 1884 figurau încă cu 45.920.917 și la 1885, esportățiunile se ridicase chiar la 59.996.426 din cauza slabei recolte ce se făcuse atunci peste Carpați. În anul 1886 însă acest esport a căzut deodată la 15.953.696 lei, adică la 1/4 parte de ce era la 1885.

Austro-Ungaria sciind, că România e o țară agricolă, și-a îndreptat toate săgețile în contra comerțului de esportățiune a cerealelor noastre, ca măsură represivă. Silințele sale n'au făcut decât să dea o altă direcțiune cerealelor române; în loc de Austro-Ungaria, ele au luat drumul Engliterei. Pentru această țară nu esportam în adevăr în 1883 cereale decât pentru lei 87.129.889; pentru 59.966.820 în 1884; în 1886, cifra s'a ridicat la 106.396.104 lei.

Esportul materiilor fertile și industriale derivate a suferit asemenea în 1886. Valoarea lui se menținuse în anii 1883, 1884 și 1885 la 4 milioane lei; în 1886 el a căzut deodată la 1.449.098 lei; esportul fructelor, legumelor și altor produse vegetale în Austro-Ungaria, a căzut la 218.904 în 1886, dela 2.040.260 în 1885.

Esportul de beuturi a crescut din contră în proporțiuni foarte însemnate în 1886. În anul 1883, Austro-Ungaria abia ne cumpăra beutură pentru 225.260 lei, în 1884 pentru 213.121; în anul 1886 cifra esportățiunilor noastre a atins 5.669.295.

Esportul de spirit cu deosebire a sporit în mod considerabil. De unde spiriturile austro-ungare găseau debușeur pe piețele române, acum nu numai că ele au fost cu desăvârșire excluse de pe acestea, der încă sunt cu succes concurate pe piețele Austro-Ungariei.

Esportul celorlalte produse române în Austro-Ungaria prezintă puține variațiuni în ultimii ani.

(Curier. Financ.)

SCRIRI TELEGRAFICE.

Paris, 21 August. Generalul Boulanger a fost ales în departamentele Lille, Charente inferieur și Amiens. După ce s'a lătit svonul despre alegerea lui Boulanger în trei departamente în Paris, mulțime de popor s'a adunat înaintea redacțiunii diarului „La Presse”.

Bruxella, 21 August. Victor Napoleon a declarat, că victoriile electorale ale generalului Boulanger sunt victorii ale Bonapartiștilor și că ele însemnă inaugurarea sfârșitului Republicei.

Cursul pieței Brașov

din 19 August st. n. 1888

Bancnote românești	Cump.	8.98	Vënd.	9.02
Argint românesc	..	8.92	..	8.95
Napoleon-d'or	..	9.77	..	9.79
Lire turcesc	..	11.08	..	11.10
Imperial	..	10.08	..	10.10
Galbin	..	5.72	..	5.76
Scris. fonc. „Albina” 6%	..	101.—	..	—
.. .. 5%	..	98.—	..	98.50
Ruble rusești	..	118.—	..	119.—
Discount	..	6 1/2—8%	..	pe an.

Cursul la bursa de Viena

din 20 August st. n. 1888.

Renta de aur 4%	..	101.25
Renta de hârtă 5%	..	91.65
Imprumutul căilor ferate ungare	..	149.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ungare (1-ma emisiune)	..	98.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ungare (2-a emisiune)	..	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ungare (3-a emisiune)	..	113.50
Bonuri rurale ungare	..	104.80
Bonuri cu clasa de sortare	..	104.70
Bonuri rurale Banat-Timiș	..	104.80
Bonuri cu cl. de sortare	..	104.50
Bonuri rurale transilvane	..	104.60
Bonuri croato-slavone	..	204.—
Despăgubirea pentru dijma de vin unguresc	..	99.25
Imprumutul cu premiul unguresc	..	129.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedimului	..	125.75
Renta de hârtă austriacă	..	82.25
Renta de argint austriacă	..	82.85
Renta de aur austriacă	..	111.55
Losuri din 1860	..	139.75
Acțiunile băncii austro-ungare	..	870.—
Acțiunile băncii de credit ungar	..	308.—
Acțiunile băncii de credit austr.	..	316.70
Galben împărătesc	..	5.87
Napoleon-d'or	..	9.77
Mărci 100 imp. germane	..	60.25
Londra 10 Livres sterlinge	..	123.50

Editor și Redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

„Les creches” primesc ca să îngrijesc copii mici, dela cincisprezece zile până la trei ani, ai femeilor muncitoare, care sunt silite să plece la lucru afară din locuința lor. Aceste așezăminte sunt foarte necesare mai ales în țările unde clasa uvrierilor este numerosă. Mama, neavându cui încredința pruncul său, îl lasă pentru o mică plată în această asilă, unde vine să-l lăpteze în orele mănării; și noaptea, precum și Duminecile său în alte zile când nu e la lucru, îl ia acasă. Prima creșă, care a avut un succes durabil, s'a înființat în Paris la 1844; de atunci ele s'au răspândit în totă Europa, unde, împreună cu o industrie dezvoltată, există și clasa uvrierilor. Creșele înlocuesc casa părintescă și pregătesc pentru grădinele de copii.

Școlile pregătitoare sunt de câte o singură clasă, în care copiii dela șese ani sunt duși în cursul de un an, patru sau cinci ore pe zi, ca sub îngrijirea unei institutrici, pe lângă felurile joacă și cântece copilărești, și pe lângă învățământul intuitiv, se învețe într-un mod înlesnic, ca un fel de joc,

și lectura și scrierea. Unde sunt grădine de copii, clasa pregătitoare se consideră ca ultimul grad al acestor așezăminte, și este alipită său de grădina de copii, său de vre-o școală primară de fete. Ele sunt clase intermediare între grădinile de copii și școlile primare.

Sale de asilă se numeau mai înainte nisec așezăminte asemenea grădinilor de copii, întocmite însă și destinate mai mult pentru îngrijirea fizică decât pentru o adevărată educațiune a copiilor. Ele au început a se înființa în Germania încă de pe la capătul vechiului trecut, și în Anglia, Franța, Belgia, de prin întâiele decenii ale acestui veac. În Franța d. e. primele sale de asilă, cum s'au numit ele până la 1881, s'au fundat la 1825 de către o societate de dame, prin subscripțiuni particulare. În anul 1834 erau în Paris cincisprezece sale de asilă, și în departamente 102. Pe urmă s'au înmulțit astfel, că la 1864 se aflau în totă Franța 3308 sale de asilă, impoporate de 383 de mii 856 copii de ambele sexe. Asemenea în Belgia, la 1826 s'au înființat

primele sale de asilă totu prin o societate: „la société des salles d'asile-écoles gardiennes”. Așa în Austria, în Italia, Spania și aiurea.

Însă aceste așezăminte, o repetă, erau la început ceea ce numesc Germanii *Kinderbewahranstalten*, adică institute de pază ale copiilor. Cu timpul s'a vădit, că numai paza copiilor, nu mai grija de a-i feri de pericole, de a-i ține curați și a-le îndestula trebuințele fizice, nu este de ajuns. Au început decă a se lua măsură și pentru educațiunea facultăților sufletesci și a face, ca mintea, simțurile și inima copilului să se desvôle deopotrivă cu corpul. Astfel prin adaptarea sistemului fröbelian, salele de asilă, său ori ce alt nume li se dă după localități, au primit o organizațiune foarte deosebită de aceea ce o aveau la început; din simple sale de asilă au devenit grădini de copii, deși nu li se dă pretutindeni acest nume.

Să vedem acum, pe ce principie sunt întemeiate grădinile de copii, cum sunt organizate, și care sunt mijlocele și metodele lor de educațiune.

Activitatea este însăși esența vieții. Pentru aceea omul nu poate fi fericit decât prin muncă, prin o activitate proporționată cu puterile, cu aplicările și trebuințele sale. „Aci cari trăiesc în nelucrare, ăce un Eglesu*), bărbați său femei, oricare ar fi pozițiunea lor, de-a fi bogați, de-ar avé toate lucrurile cu prisos și toate bunurile ce inimă do-resce, câtu timp vor rămâne în nelucrare, nu vor fi niciodată mulțumiți. Vor avé totdeauna vre-o durere în corpul său în suflet, vor suferi de urit, vor fi lănceși, bolnăvicioși, degustați de toate, își vor trece timpul oftându și plângându-se mereu, lumea întregă îi va supăra, ar vói să fugă de sine însși său să moră, ori vor deveni jucăria capricielor unei fantasii absurde.”

Așa e și natura copilului. Vieta lui e numai activitate, el nu se repausă decât când dorme.

(Va urma).

*) Citat de S. Smiles în „Le caractère” p. 101.

